

Sygn. akt II CZ 151/12

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa R. P.
przeciwko Gospodarczemu Bankowi Spółdzielczemu
w G.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 16 stycznia 2013 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. IV wyroku
Sądu Okręgowego
z dnia 13 kwietnia 2012 r.,

oddala zażalenie i przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego radcy prawnej A. K. kwotę 300 (trzysta) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2012 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że uwzględnił powództwo o pozbawienie - szczegółowo opisanego - tytułu wykonawczego wykonalności ponad kwotę 300.000 zł i oddalił dalej idące żądanie. Orzekając o kosztach procesu za instancję odwoławczą, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.100 zł.

W zażaleniu na zawarte w powyższym wyroku rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego powód wniósł o jego zmianę przez odstąpienie od obciążenia go tym kosztami, zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenia art. 102 i art. 100 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 98 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Stosownie zaś do art. 100 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone; sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Z kolei według art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że ustalenie, czy w sprawie zachodzi "wypadek szczególnie uzasadniony", zależy od swobodnej oceny sądu, przy czym wskazuje się, że ocena wystąpienia takiego przypadku dokonywana jest niezależnie od przyznanego stronie zwolnienia od kosztów sądowych (zob. m.in. wyroki: z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, niepubl.; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, niepubl. i z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, niepubl. oraz postanowienia: z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, niepubl.; z dnia

27 stycznia 2010 r., II CZ 88/09, niepubl. i z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, niepubl.). Podkreśla się również, że art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany, wyklucza uogólnienie i może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981 r., IV PZ 11/81, niepubl.). Ingerencja w powyższe uprawnienie jurysdykcyjne sądu orzekającego, w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, może być usprawiedliwiona jedynie w razie stwierdzenia, że dokonana w zaskarżonym postanowieniu ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (por. postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 23/11, niepubl.).

W świetle przytoczonych uwag, nie można podzielić zarzutu skarżącej, że ocena Sądu Okręgowego, wskazująca na zasadność rozstrzygnięcia o kosztach procesu za drugą instancję na podstawie art. 100 k.p.c., jest oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw. Podniesione w zażaleniu okoliczności, odnoszące się do stanu majątkowego skarżącego, nie stanowią wystarczającej przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c. O ile można byłoby ewentualnie uznać, że powód wnosząc powództwo mógł być subiektywnie przekonany o zasadności zgłoszonego żądania, o tyle nie sposób przyjąć, iż przekonanie takie miał również zaskarżając wyrok Sądu pierwszej instancji, po zapoznaniu się z pisemnymi motywami rozstrzygnięcia i korzystając z pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania zażaleniowego stosownie do art. 98 i art. 99 oraz art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6) oraz § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).